

רשומות

הצעות חוק

14 באפריל 1999

2809

כ"ח בניסן התשנ"ט

עמוד

420 הצעת חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999

תיקונים עקיפים:

פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973

חוק עזרה משפטית, התשנ"ח-1998

הצעת חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999

פרק א': פרשנות

הגדרות 1. בחוק זה -

"בורסה" - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"חבר בורסה" - מי שחבר בבורסה לפי הכללים שנקבעו בתקנון הבורסה לפי סעיף 46 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

דברי הסבר

ואין בהן חובת דיווח על פעולות בנקאיות חשודות;

(2) העברות אלקטרוניות בדויות של כספים, זאת כצעד ראשון למיקומו של הרכוש במערכת פיננסית מוכרת;

(3) "הבניה" או פיצול של הפקדות והעברות לסדרת פעולות פטורות מחובת דיווח ותיעור, מקום שקיימות חובות כאלה, על פעולות בנקאיות בסכומים מסוימים;

(4) שימוש בחברות בדויות כצינור להעברת כספים, וכן שימוש בחברות חיות, שיש להן עסקים לגיטימיים, בדרך כלל חברות שיש להן תורים מזומנים גבוהה הקשה לשומה, אגב מניפולציות בדיווחיה העסקיים של אותה חברה;

(5) ניפוח רווחי הון בדיווחים לרשויות;

(6) ייבוא וייצוא בהשכונות מזויפות בשערוך מנופח של הסחורה;

(7) הקמת מערכות בנקאיות מחתרניות, המאפשרות העברות אלקטרוניות בין-לאומיות של הון;

(8) שימוש בחלפני כספים לפעולות המרה והעברה של סכומי כסף גדולים;

(9) עסקאות "הלוואה" בדויות;

(10) קניית נכסי ערך (יהלומים, זהב, הפצי אמנות, נדל"ן);

(11) השקעות מזומנים בחברות עתירות ממון (עסקי קבלנות, ביטוח, חברות להשקעות);

(12) שימוש באנשי "קש" ובחברות "קש" לביצוע עסקות מלבינות.

פעולות אלה נעשות תוך ניצול כללי הסודיות הבנקאית וכן תוך ניצול ענינן של מדינות בהשקעות

כללי

המאבק הבין-לאומי בעבריינות, במיוחד בעבריינות בתחום הסמים המסוכנים ובפשעים חמורים אחרים, מתמקד, בעשור האחרון, בתופעה של הלבנת הון, הננקטת בעיקר בידי סוהרי הסמים ועברייני הפשע המאורגן, בתחום גדל והולך, כאמצעי לשמור בידיהם את רווחי פעילותם העבריינית.

הלבנת הון היא עשיית פעולה ברכוש, לעתים באמצעות המערכת הפיננסית, במטרה להטמיע רכוש, שמקורו בפעילות עבריינית, בתוך רכוש הנושא אופי חוקי ותמים. תוך שטוש מקורו הבלתי חוקי של הרכוש.

שיטות הלבנת ההון הן רבות ומגוונות, אך המכנה המשותף של רובן הוא ניצול היעילות, המחשוב והגלובליזציה של המערכות הפיננסיות העולמיות לתהליך מובנה של שימוש במערכת אלה, לשם הפקדת כספים והעברתם ממקום למקום תוך הסוואת זהותם של בעלי הזכויות בהם ומקורם של הכספים.

התהליך כולל, בין היתר, פעולות של "מיקום" כספים (לרוב מזומנים בסכומים גדולים) במערכת פיננסית לגיטימית באופן המטשטש טשטוש מרבי את מקורם האסור של הכספים ומקשה את איתורו. כן כולל התהליך פעולות פיננסיות לגיטימיות נוספות, כגון המרה, הפקדה, משיכה ועוד כאלה פעולות הנעשות בין גורמים הממוקמים במדינות שונות. הפעולות האמורות נעשות בדרך של "הטמעתו" של הרכוש במערכת הכלכלית הלגיטימית, כך שלא ניתן לשחזר את מקורו העברייני.

האמצעים האופייניים להלבנת הון הם:

(1) הברחה של כסף מזומן למדינות שבהן הפיקוח על המטבע רופף, תוקי הסודיות הבנקאית חמורים

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 234.

"חוק העונשין" - חוק העונשין, התשל"ז-1977;²

"חלפן" - מי שעוסק במתן שירות של המרת מטבע;

"מנהל תיקים" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;³

דברי הסבר

לאומי (Financial Action Task Force - FATF) כיום חברות בו עשרות מדינות והתארגנויות אזוריות. כוח המשימה מרכז את המאבק בתופעות הלבנת הון בדרכים אלו:

(1) תיאום וקידום מדיניות ושיתוף פעולה לאומיים ובין-לאומיים;

(2) מעקב אחר התפתחות השיטות השונות של הלבנת הון;

(3) פיתוח אסטרטגיות משותפות ללוחמה בהלבנת הון וסטנדרטיזציה של דרכי פעולה, סיוע והדרכה ללוחמה בה;

(4) מתן המלצות למדינות החברות בכוח המשימה, ומעקב שוטף במדינות החברות בכוח המשימה אחר יישום המלצותיו, ואחר יישום עקרונות מסמך בזל; מטמך בזל פורסם ב-1988 בידי המדינות המתועשות ונקבעו בו דרכים למניעת שימוש עברייני במערכות בנקאיות;

(5) צירוף מדינות אל כוח המשימה, שיקבלו על עצמן את מדיניות הפעולה שנקבעה על ידו ויהיו נתונות למעקב שוטף.

מדינת ישראל היא צד לאמנת וינה, אך טרם אשררה אותה משום העדרה של חקיקה הולמת בתחום איסור הלבנת הון, כמחויב על פי האמנה. כמו כן אין מדינת ישראל הברה בכוח המשימה מאותה הסיבה. החקיקה המוצעת תאפשר את אישורה של אמנת וינה בידי מדינת ישראל וכן תאפשר לישראל לקחת חלק בשיתוף הפעולה הבין-לאומי בתחום זה.

ההכרה כי מדינת ישראל משמשת גם היא בסיס נוח לפעולות של הלבנת הון, וכי חקיקה בתחום הלבנת הון תשרת אינטרסים לאומיים וכלכליים, וכן אינטרסים של שלטון החוק, הן פרי הניסיון שנצבר בשנים האחרונות, כתוצאה מחשיבה חדשה של רשויות אכיפת החוק בתחום הסמים והפשע המאורגן. ניסיון זה מלמד כי לא ייתכן מאבק יעיל נגד סחר בסמים ותופעות של עבריינות מאורגנת ללא תקיפה ישירה של תופעת הלבנת הון, תוך שימוש בכלים ההולמים את אופייה של התופעה ותוך הירתמות נגיס של המוסדות הפיננסיים עצמם לשיתוף פעולה עם רשויות אכיפת החוק במאבק זה.

בהעדר צעדי התארגנות מעשיים בישראל להתמודדות עם התופעה, עלולה ישראל לשמש כר נרחב

פיננסיות וכלכליות מוגברות בתחומן, עד כדי נכונות לעצימת עיניים באשר למקור הכספים המושקעים.

שיטות הלבנת ההון הולכות ונעשות מתוחכמות יותר ויותר וקשה להתמודד עמן, בעיקר משום שהן נושאות אופי בין-לאומי ומנצלות שיטות אלקטרוניות מפותחות של העברת הון ופרצות שונות של פיקוח.

לא ניתן להתמודד עם תופעות אלה אלא בתיאום בין ממשלות, רשויות אכיפת חוק ומוסדות פיננסיים. שיתוף פעולה כזה מחייב גם חקיקה מקיפה ומותאמת בין המדינות, המאפשרת תקיפת התופעה על כל היבטיה.

ההכרה בצורך להילחם בתופעה של הלבנת הון כאסטרטגיה העיקרית למלחמה בעבריינות הסמים המסוכנים והפשע המאורגן, על ידי שיתוף פעולה בין-לאומי, היא כיום נחלת רוב המדינות בעולם. השקעת אמצעים לנטרול יסוד הרווח מעסקות עברייניות משרתת תוצאה כפולה: האחת - הון המוצא מן המהווור לא ניתן לשימוש חוזר לצורך מימון עסקאות עברייניות נוספות, השניה - מניעת הרווח מן העברייני מבטלת את התמריץ לעבור עבירה.

ההבנה הבין-לאומית בדבר האסטרטגיה החדשה למלחמה בעבריינות סמים ופשע מאורגן באה לידי ביטוי בשורה של צעדים שנקטו במישור הבין-לאומי, בסטנדרטים משותפים לפעולה ובאימוץ חקיקה המאפשרת את יישום של אותם סטנדרטים. ההכרה הבין-לאומית האמורה היא גם זו המונחת ביסודה של אמנת האו"ם נגד הסחר הבלתי חוקי בסמים נרקוטיים וחומרים פסיכותרופיים משנת 1988 (להלן - אמנת וינה). האמנה קוראת לשיתוף פעולה עולמי, לסיוע משפטי בין המדינות, להפלת התופעות של הלבנת הון שמקורו בסחר בסמים, ולאיימוץ אמצעי זיהוי, איתור, תפיסה וחילוט של רכוש מולבן. גם אמנת מועצת אירופה בדבר הלבנת הון, חיפוש, תפיסה והחרמה של רכוש שמקורו בעבירה, שנעשתה בשטרסבורג בשנת 1990, והדירקטיבה של מועצת אירופה (E.U. Money Laundering Directive 91/308) ענינן המלחמה בהלבנת הון והן מדברות לא רק בהלבנת רכוש שמקורו בסחר בסמים אלא גם בהלבנת רכוש שמקורו בעבירות המורות אחרות.

בשנת 1989 הוקם בפריז, בחסות ראשי שבע המדינות המתועשות, כוח המשימה הבין-

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

"פעולה ברכוש" – הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש. בין בתמייה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא מסירה, קבלה, החזקה, הנמרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא ויצירת נאמנות;

"רכוש" – מקרקעין, מיטלטלין, כספים חכיויות, לרבות רכוש שהוא תחליפו של רכוש כאמור, וכל רכוש שצמח או שבא מרווחי רכוש כאמור;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁴, וכן תאגיד עזר כהגדרתו באותו חוק שהואגד בישראל.

פרק ב': עבירות

2. הגדרה בפרק זה, "עבירה" – עבירה כמפורט בתוספת הראשונה, לרבות עבירה כאמור שנעברה במדינה אחרת, ובלבד שהמעשה מהווה עבירה גם לפי דיני אותה מדינה.

3. איסור הלבנת הון (א) העושה פעולה ברכוש כאמור בפסקאות (1) עד (4), במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו, דינו – מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין;

דברי הסבר

האירופית, המתבסס על חובת דיווח של עסקאות השודות ועל חובת דיווח מוגבלת של עסקאות לפי אפיונים מסוימים, לעומת המודל האמריקני שיש בו חובת דיווח גורפת וכללית, והמחייב פיתוח מאגרי מידע עצומים, ומערכת מסועפת של גופים סורקים ומפענחים.

סעיף 1 להגדרות "פעולה ברכוש" ו"רכוש"

סעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע קובעים את איסור הלבנת הון ועשיית פעולה ברכוש הקשור לעבירה.

כדי למנוע, ככל האפשר, דרכי מילוט חוקיות להלבנת רכוש הקשור לעבירה, מוצע להגדיר את המונחים "פעולה ברכוש" ו"רכוש" ולפרט את מכלול הפעולות האפשריות ברכוש ואת סוגי הרכוש השונים.

2 סעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע אוסרים על והתוספת עשיית פעולות ברכוש שקשור לעבירה הראשונה קודמת. מוצע להגדיר את העבירה הקודמת כאחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה, בין שנעברה בישראל ובין שנעברה במדינה אחרת, שהן העבירות האופייניות ברחבי העולם כעבירות העומדות בכסיס הלבנת הון. בין העבירות: עבירות של סחר בסמים מסוכנים, מרמה, סחיטה, זיוף, סחר בלתי חוקי בנשק, סרסרות לזנות, הלבנת הון הקשורה לאחת מעבירות אלה, וכן קשר לעבור עבירה מעבירות אלה.

3 סעיף מוצע לקבוע עבירה של איסור הלבנת הון ולאסור לפיה עשיית פעולה ברכוש שמקורו בעבירה כהגדרתה בסעיף 2 המוצע, או ששימש

להלבנת הון, דבר העלול לפגוע קשות במוניטין של המערכת הכלכלית והבנקאית של ישראל, וכן באמון הציבור בישראל במערכות אלה. השש זה מתחזק בשל כמה גורמים, ובהם:

- שינוי המפה הכלכלית המזרח תיכונית בעקבות הליכי השלום, ופתיחת אופציות חדשות של זרימת כספים לאורגו, כמו גם של נתיבים חדשים של סחר בסמים;

- התחזקות הפשע המאורגן במדינות חבר העמים, והירוק הקשרים הדיפלומטיים והכלכליים עמן;

- הליברליזציה בתחום הפיקוח על המטבע ועידוד השקעות פיננסיות בישראל;

- הכללים הנוקשים לשמירת הסודיות הבנקאית, הנוהגים בישראל.

החקיקה המוצעת היא פרי דיונים ממושכים בין משרד המשפטים, משרת ישראל, המכס, רשויות המס, בנק ישראל ואיגוד הבנקים. כדיונים אלה גובשה מדיניות פעולה ההולמת את המציאות הקיימת בישראל, וכן גובשו העקרונות ודרכי ההתארגנות המוסדית, הנדרשת ליישום החוק המוצע. בנק ישראל נטל על עצמו להנחות את הבנקים ולפקח עליהם כאשר לחובותיהם במסגרת ההתמודדות הכוללת בתופעה זו, על פי אמות מידה שגובשו במסגרת המדיניות האמורה, בשיתוף עם משרד המשפטים, המשרד לבטחון הפנים ואיגוד הבנקים.

מודל ההיערכות אשר נבחר, והמוגש בזה כהצעת חוק, תואם בשינויים מסוימים, את המודל של הקהילה

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

- (1) רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה;
- (2) רכוש ששימש לביצוע עבירה;
- (3) רכוש שאיפשר ביצוע עבירה;
- (4) רכוש אחר המעורב ברכוש כאמור בפסקאות (1) עד (3).
- (ב) העושה פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיפים 7 או 9 או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, דינו – העונש הקבוע בסעיף קטן (א).
4. העושה פעולה ברכוש כאמור בפסקאות (1) עד (4) של סעיף 3(א), והוא מסוג הרכוש המפורט בתוספת השניה ובשווי שנקבע בה, דינו – מאסר שבע שנים או קנס פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין.
5. לענין סעיפים 3 ו-4 די אם יוכח שעושה הפעולה ידע כי הרכוש הוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (4) של סעיף 3(א), גם אם לא ידע לאיזו עבירה מסוימת קשור הרכוש.
6. לא יישא אדם באחריות פלילית לפי סעיפים 3 או 4 אם עשה אחת מאלה:
- (1) הודיע למשטרה לפני עשיית הפעולה ברכוש על הכוונה לעשות בו פעולה ופעל לפי הנחיותיה, או הודיע למשטרה על עשיית פעולה ברכוש מיד לאחר עשייתה, אם לא היה יכול, בנסיבות הענין, להודיע לה על כך לפני העשייה;
- (2) אם הוראות סעיף 7 חלות עליו – דיווח בהתאם לכללים לפי אותו סעיף.

ד ב ר י ה ס ב ר

- ובין היתר: נכסי דלא נידי, אבנים ומתכות יקרות, חפצי אמנות, עתיקות וניירות ערך.
- העונש המוצע לעבירה לפי סעיף זה פחות מהעונש המוצע בסעיף 3 לעבירת איסור הלבנת הון, כיוון שאין כאן מטרה להסוות או להסתיר את הקשר שבין הרכוש לבין מקורו האסור.
- סעיף 5** מוצע לקבוע הוראה ולפיה המודעות הנדרשת מן החשוד לענין עבירות לפי סעיפים 3 ו-4 המוצעים, היא ידיעה על כך שהרכוש, שלגביו נעשית הפעולה, קשור לעבירה כהגדרתה בסעיף 2, וזאת גם אם לא ידע מהי העבירה המסוימת שאליה הוא קשור.
- הוראה זו תואמת את ההוראות שבסימן ה' לפרק י"א בחוק העונשין, התשל"ז-1977, שענינן נכסים גנובים, ולפיהן נדרשת מודעות לכך שהנכסים הושגו בפשע או בעוון, אך אין נדרשת מודעות לגבי עבירה מסוימת מסוג פשע או עוון.
- הסעיף המוצע ימנע בריחה של עבריינים מהעמדה לדין בטענה שלא ידעו מהי העבירה המסוימת שאליה קשור הרכוש, וזאת אף שידעו כי הם מלבינים כספים או עושים פעולות ברכוש אסור.
- סעיף 6** ההגנות המוצעות בסעיף זה, הפוטרות אדם מאחריות פלילית בשל עבירה לפי סעיפים 3 או 4, חלות בשני מצבים: במצב שבו אדם או שאיפשר את ביצועה, וזאת כשמטרת הפעולה להכשיר את הרכוש ולנתק את הקשר בינו לבין מקורו האסור (סעיף קטן (א) המוצע).
- כן מוצע לאסור עשיית פעולה ברכוש כשמטרת הפעולה למנוע דיווח לפי סעיפים 7 או 9 המוצעים, שכן מניעת דיווח כאמור מאפשרת גם היא את ניתוק הקשר בין הרכוש לבין העבירה שאליה הוא קשור (סעיף קטן (ב) המוצע).
- מוצע להטיל עונש המור על עבירה של הלבנת הון בשל ההשלכות השליליות הרבות שיש לביצוע העבירה והפגיעה החמורה בתקנת הציבור.
- סעיף 4** מוצע לאסור עשיית פעולה ברכוש והתוספת שמקורה בעבירה כהגדרתה בסעיף 2 השניה המוצע, או ששימש או שאיפשר את ביצועה, וזאת גם כאשר הפעולה נעשתה שלא במטרה להכשיר את הרכוש האסור, שכן במקרים רבים קשה מאוד להוכיח את המטרה שמאחורי הפעולה.
- עם זאת מוצע לצמצם את היקף העבירה לעשיית פעולות בסוגים מסוימים של רכוש, כמפורט בתוספת השניה, כאשר שווי הרכוש עולה על התקרה הקבועה בתוספת זו.
- בתוספת השניה מוצע לפרט סוגי רכוש שלגביהם נעשות, ברחבי העולם, פעולות הקשורות להלבנת הון.

פרק ג': חובות המוטלות על נותני שירותים פיננסיים

7.7 הטלת חובות על נותני שירותים פיננסיים (א) לשם אכיפתו של חוק זה יורה נגיד בנק ישראל, לאחר התייעצות עם שר האוצר, שר המשפטים והשר לביטחון הפנים, בצו, לגבי סוג ענינים ופעולות שיפרט בצו, כי תאגיד בנקאי או הלפן –

(1) לא יעשו פעולה בקשר לשירות הניתן על ידם אלא אם כן יהיו בידיהם פרטי הזיהוי, כמפורט בצו, של מקבל השירות מאת התאגיד הבנקאי או מאת החלפן; הנגיד יקבע בצו מיהו מקבל השירות לענין זה (בסעיף זה – מקבל השירות); קביעה זו יכול שתכלול את הנהנה מהפעולה וכן יכול שתכלול את מי ששולט בתאגיד אם הפעולה נעשתה לבקשת תאגיד או בחשבונו של תאגיד;

(2) ידווחו, באופן שייקבע בצו על פעולות מסוימות של מקבל השירות;

(3) ינהלו רישומים וישמרו עליהם באופן ולתקופה שייקבעו בצו, בענינים אלה:

(א) פרטי הזיהוי כאמור בפסקה (1);

(ב) פעולות שנקבעה לגביהן חובת דיווח כאמור בפסקה (2);

(ג) כל ענין אחר, שייקבע בצו, הדרוש ליישומו של חוק זה.

(ב) לשם אכיפתו של חוק זה יקבע שר האוצר, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ועם השר לביטחון הפנים, בצו, חובות זיהוי, דיווח, רישום ושמירה כאמור בסעיף קטן (א) שיחולו על הגופים המפורטים בתוספת השלישית, וכן את דרכי מילוין של חובות אלה והפיקוח על מילוין.

(ג) בצו לפי סעיף זה ניתן לקבוע סוגי דיווח שגילויים אסור; המגלה דבר בניגוד לצו שניתן לפי סעיף קטן זה, דינו – מאסר שנה.

(ד) דיווח לפי סעיף זה יועבר למאגר המידע שהוקם לפי סעיף 23.

דברי הסבר

בתוספת השלישית מפורטים גופים פיננסיים שעלולים להיות מנוצלים למטרות הלבנת הון.

חובות הדיווח, הזיהוי והרישום שמוצע להטיל על הגופים הפיננסיים השונים, מוצדקות בשל חינויותן במלחמה בתופעה של הלבנת הון וזאת על אף שיש בהן משום התערבות בזכות לפרטיות וביחסי הנאמנות בין הלקוח לגוף הפיננסי. חובות מסוג זה מקובלות בחקיקה של מדינות מערביות רבות מתוך הכרה שחובות אלה נועדו למנוע את ניצולם של מוסדות פיננסיים בידי עבריינים ופגיעה בשמם הטוב ובתקינות עסקיהם כתוצאה מכך.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להסמיך את נגיד בנק ישראל ואת שר האוצר לאסור בצו גילויים של דיווחים מסוימים, וזאת כדי שלא לפגוע בעבודת המשטרה בקשר לעבירות לפי החוק המוצע. מוצע שגילוי מידע בניגוד להוראות הצו יהווה עבירה.

משתף פעולה עם המשטרה לפני עשיית המעשה המהווה עבירה לפי הסעיפים האמורים, או מיד לאחר עשיית המעשה – אם לא היה יכול להודיע למשטרה זמן סביר לפני העשייה; וכן במצב שבו חלות על אדם חובות הדיווח לפי סעיף 7 המוצע, והוא דיווח על המעשה כמחויב על פי הדין.

סעיף 7 והתוספת השלישית
לסעיפים קטנים (א) ו-(ב) והתוספת השלישית

במטרה למנוע את ניצולם של גופים פיננסיים למטרות הלבנת הון וכדי לאפשר את איתורן, בעוד מועד, של פעולות פיננסיות החשודות כפעולות של הלבנת הון והנעשות באמצעות גופים פיננסיים, מוצע להסמיך את נגיד בנק ישראל להטיל על תאגידים בנקאיים ועל חלפנים חובות דיווח וחובות נוספות, כמו זיהוי לקהות וניהול רישומים ושמירתם, וכן להסמיך את שר האוצר להטיל חובות דומות על הגופים המפורטים בתוספת השלישית.

8. (א) תאגיד שחלות עליו חובות לפי הזראות סעיף 7 ימנה אחראי למילוי החובות (בסעיף זה – אחראי).

(ב) אחראי יפעל לקיום החובות המוטלות על התאגיד לפי הזראות סעיף 7, להדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילוי.

פרק ד': חובת דיווח על כספים בעת הכניסה לישראל והיציאה ממנה

9. (א) אדם הנכנס למדינת ישראל או היוצא ממנה חייב לדווח, בדרך שתיקבע בתקנות, על כספים שעמו בעת הכניסה לישראל או היציאה ממנה, אם שווי הכספים הוא בשיעור הקבוע בתוספת הרביעית.

חובת דיווח על כספים בעת הכניסה לישראל או היציאה ממנה

(ב) חובת הדיווח על הכנסת כספים לישראל ועל הוצאת כספים מחוץ לישראל כאמור בסעיף קטן (א), תחול גם על מי שהעביר כספים כאמור, בדואר או בדרך אחרת.

(ג) חובת הדיווח כאמור בסעיף קטן (ב) לא תחול על העברת כספים באמצעות תאגיד בנקאי וכן על מי ששר האוצר, בהתייעצות עם השר לבטחון הפנים, קבע בצו.

(ד) (1) דיווח לפי סעיף זה יועבר למאגר המידע שיוקם לפי סעיף 23.

(2) עד להקמת מאגר המידע יועבר הדיווח למי שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ועם השר לבטחון הפנים.

(3) עם הקמת מאגר המידע, יקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם השר לבטחון הפנים, הזראות לענין העברת הדיווחים למאגר המידע.

(ה) בפרק זה, "כספים" – מזומנים וכן כל אמצעי כספי אחר כפי שיקבע שר האוצר.

10. (א) המפר חובת דיווח שהוטלה עליו לפי סעיף 9, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס בשיעור הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, או פי עשרה מהסכום שלא דווח עליו, הכל לפי הסכום הגבוה יותר.

הפרת חובת דיווח

דברי הסבר

חובת הדיווח כמוצע בסעיף היא הכרחית במלחמה בהלבנת הון, ועל כן מוצע להטילה על אף שתכביר, במידה מסוימת, גם על מי שנכנס לישראל כעולה כשרכשו מחוץ לישראל הומר לכספים.

הטלת חובת הדיווח תחייב היערכות מיוחדת ומשולבת של משטרת ישראל, המכס והדואר.

מאחר שעל תאגיד בנקאי ועל גורמים פיננסיים אחרים מוטלות חובות דיווח לפי סעיף 7 המוצע גם לענין העברות כספיות, גורמים אלה אינם חייבים בחובת הדיווח המוצעת בסעיף זה.

סעיף 10 מוצע לקבוע שהפרת חובת הדיווח לפי סעיף 9 המוצע תהווה עבירה.

כן מוצע להסמיך קצין משטרה לחלט כספים שנתפסו מפני שלא רווח עליהם בהתאם לסעיף 9 המוצע. מוצע שהחלטת החילוט תתקבל רק לאחר שקצין המשטרה נתן הזדמנות למי שטוען לזכות בכספים לטעון את טענותיו.

לסעיף קטן (ד)

הדיווחים לפי הסעיף המוצע יועברו למאגר מידע שיקים שר המשפטים לענין זה, כאמור בסעיף 23 המוצע.

סעיף 8

כדי לייעל את יישום הזראות סעיף 7 המוצע על ידי המוסדות הפיננסיים השונים, מוצע להיב מוסד פיננסי למנות אדם שיהיה אחראי על קיום החובות שנקבעו למוסד הפיננסי ושיפקח על מילוי על ידי עובדי המוסד.

סעיף 9

מכיוון שאחת הדרכים להלבנת הון היא והתוספת הברחת מזומנים דרך גבולות הארץ, בכניסה לישראל או ביציאה ממנה, מוצע להטיל חובת דיווח על הוצאתם או על הכנסתם של כספים מסכום של 40,000 ש"ח ומעלה כאמור בתוספת הרביעית. כן מוצע שחובת הדיווח תחול גם על מי ששולח כספים לישראל או מוציא אותם ממנה בדואר או בדרך אחרת.

(ב) נתפסו כספים שלא דווח עליהם לפי הוראות סעיף 9, רשאי קצין משטרה בדרגת ניצב משנה ומעלה, להורות על חילוט הכספים, לאחר שנתן הודמנות למי שהפר את חובת הדיווח ולמי שטוען לבעלות על הכספים, אם הוא ידוע, לטעון את טענותיהם; כספים שהולטו לפי סעיף זה יהולו עליהם, בשינויים המחויבים, הוראות סעיף 36 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973⁵ (להלן – פקודת הסמים המסוכנים).

(ג) תולטו כספים כאמור בסעיף קטן (ב), תומצא הודעת חילוט למי שהפר את חובת הדיווח האמורה בסעיף 9, ולמי שטוען לזכות בכספים, אם הוא ידוע, וכל אחד מהם רשאי להגיש, בתוך שלושה חודשים מהיום שקיבלו את הודעת החילוט, תובענה לבית משפט השלום להחזרת הכספים.

(ד) נוכח בית המשפט כי לא הופרה חובת הדיווח לפי סעיף 9, או כי ההפרה היתה בתום לב וכי בנסיבות הענין אין זה צודק לחלט את הכספים, רשאי הוא להורות על החזרת הכספים שהולטו, כולם או חלקם.

פרק ה': עיצום כספי

11. בפרק זה, "הממונה" – הגדרה

(1) לענין תאגיד בנקאי או חלפן – המפקח על הבנקים;

(2) לענין הגופים המנויים בתוספת השלישית – מי ששר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, מינה לענין פרק זה מתוך עובדי משרדו;

(3) לענין פרק ד' – מי ששר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, מינה לענין פרק זה מתוך עובדי משרדו.

12. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראות לפי סעיף 7, רשאי הוא להטיל עליו, ואם הוא מועסק על ידי תאגיד – על התאגיד, עיצום כספי בשיעור פי עשרה משיעור הקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, או בשיעור שנקבע לפי סעיף 14(א).

עיצום כספי על הפרת חובה לפי סעיפים 7 או 8

(ב) היה לממונה יסוד סביר להניח כי תאגיד לא מינה אחראי כאמור בסעיף 8(א), רשאי הוא להטיל על התאגיד עיצום כספי בשיעור הקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, או בשיעור שנקבע לפי סעיף 14(א).

13. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר חובת דיווח לפי הוראות סעיף 9, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בשיעור מחצית הקנס הקבוע בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין או פי חמישה מהסכום שלא דווח עליו, לפי הסכום הגבוה יותר, או בשיעור שנקבע לפי סעיף 14(א).

עיצום כספי על הפרת חובה לפי סעיף 9

דבריו הסבר

כדין לפי פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979.

סעיפים
11 עד 17 חובות המוטלות על ארגונים פיננסיים לפי הוראות סעיפים 7 ו-8 המוצעים, וכן בשל הפרת חובת דיווח המוטלת על אדם הנכנס לישראל או היוצא ממנה, לפי הוראות סעיף 9 המוצע.

ההוראות המוצעות תואמות הוראות לענין עיצום כספי הקיימות בחוקים אחרים.

הוחלט על חילוט הכספים רשאים אלה הרואים את עצמם נפגעים מזהחלטה לערער לבית משפט שלום ובית המשפט רשאי לשנות את החלטת החילוט כפי שייראה לו צורך בנסיבות הענין. ההנחה היא, כי מי שמקור כספו אינו בעבירה, לא יהשוש לדווח דיווח אמת וכי מי שבתום לב לא דיווח יוכל לפנות לבית המשפט להחזרתם של הכספים שהולטו.

חילוט מנהלי כמוצע בסעיף זה תואם הוראות בענין חילוט טובין המובאים לישראל או המוצאים ממנה שלא

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

(ב) הוטל על אדם עיצום כספי לפי סעיף זה והוא שילם אותו, לא יוגש נגדו כתב אישום בשל ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי.

14. (א) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה הוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע, בגבולות העיצום הכספי המרבי כאמור בסעיפים 12 ו-13, שיעורי עיצום כספי שונים להפרות שונות על הוראות לפי סעיפים 7, 8 או 9.

שיעור העיצום הכספי וערכו

(ב) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום הדרישה לתשלום; הוגש ערעור ובית המשפט הדין בערעור או הממונה הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום מתן החלטת בערעור.

15. עיצום כספי ישולם לפי דרישת הממונה בכתב בתוך 30 ימים מיום קבלתה; הדרישה תוצא לאחר שהממונה הודיע למי שאליו נועדה הדרישה על הכוונה להוציאה וניתנה לו הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו.

דרישת העיצום הכספי ותשלומו

16. לא שולם העיצום הכספי במועד, ייתוספו עליו הפרשי ריבית והצמדה לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁶ (להלן – הפרשי הצמדה וריבית) עד לתשלומו.

הפרשי הצמדה וריבית

17. (א) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער בפני בית משפט שלום.

ערעור על עיצום כספי

(ב) הערעור יוגש בתוך 30 ימים מהיום שהודע על הטלת העיצום הכספי.

(ג) אין בערעור כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הורה הממונה או בית המשפט אחרת.

(ד) התקבל הערעור, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

(ה) על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער ברשות, ובית המשפט ידון בערעור בשופט אחד.

פרק ו': הוראות חילוט

18. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש שהוא –

חילוט רכוש בהליך פלילי

(1) רכוש שנעברה בו עבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה או שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, כמישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך;

לענין פסקאות (1) ו-(2), "ביצוע העבירה" – לרבות ביצוע כל עבירה אחרת לפי סעיפים 3 או 4 אף אם לא הורשע בה הנידון, ובלבד שהיא קשורה לעבירה שבה הוא הורשע.

דברי הסבר

המוצע. הוראות החילוט המוצעות תואמות את הוראות שבסעיפים 36 עד 38 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

סעיפים מוצע לאפשר חילוט פלילי וחילוט אזרחי של רכוש שלגביו נעברה עבירה של הלבנת הון לפי סעיף 3 המוצע או של עשיית פעולה ברכוש הקשור לעבירה לפי סעיף 4

⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(ב) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 3, יהולו הוראות אלה לענין הוצאת צו החילוט:

(1) כל רכוש של הנידון, של בן זוגו או של ילדיו אשר טרם מלאו להם 21 שנים, וכן כל רכוש של אדם אחר שהנידון מימן את רכישתו או העבירו לאותו אדם ללא תמורה, ייראה כרכוש של הנידון שהושג בעבירה לפי סעיף 3, אלא אם כן הוכיח הנידון אחת מאלה:

(א) האמצעים להשגת הרכוש היו חוקיים;

(ב) הרכוש הגיע לידי או לידי בעליו לא מאוחר משמונה שנים שקדמו ליום הגשת כתב האישום בשל העבירה שעליה נידון;

(2) כל רכוש שנמצא בחזקתם, בשליטתם או בחשבונם של הנידון, של בן זוגו או של ילדיו שטרם מלאו להם 21 שנים, ייראה כרכוש של הנידון שהושג בעבירה לפי סעיף 3, אלא אם כן הוכיח שהרכוש הוא של זולתו, שאינו אחד האנשים המפורטים בפסקה (1).

(ג) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש כאמור בסעיף זה אלא לאחר שנתן לנידון וכן, אם הם ידועים, לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו או בשליטתו ולמי שטוען לזכות ברכוש (להלן – הטוען לזכות ברכוש), הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

(ד) טען אדם שאינו הנידון לזכות ברכוש כאמור בסעיף קטן (ג), וראה בית המשפט, מטעמים שיירשמו, כי בירור הטענות עלול להקשות על המשך הדיון בהליך הפלילי, רשאי הוא לקבוע שהדיון בחילוט יהיה בהליך אזרחי; קבע בית המשפט כן, יהולו בהליך האזרחי הוראות סעיף קטן (ב).

(ה) בקשת תובע לחלט רכוש לפי סעיף זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, יצוינו בכתב האישום; נתגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, רשאי תובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

19. (א) נוכח בית משפט מחוזי, על פי בקשה של פרקליט מחוז, כי רכוש הושג, במישרין או בעקיפין, בעבירה לפי סעיפים 3 או 4 או כשכר לאותה עבירה, או שנעברה בו עבירה לפי אותם סעיפים, רשאי הוא לצוות על חילוטו גם אם לא הואשם או לא הורשע אדם בעבירה לפי אותם סעיפים (להלן – חילוט אזרחי).

(ב) בקשת פרקליט המחוז תפרט את הרכוש שאת חילוטו מבקשים והודעה עליה תימסר למי שטוען לזכות ברכוש, אם הוא ידוע.

(ג) המשיב בבקשה יהיה מי שטוען לזכות ברכוש, אם הוא ידוע; קבע בית המשפט כאמור בסעיף 18(ד), יהיה גם הנידון משיב בבקשה לפי סעיף זה.

(ד) על החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתן לערער בדרך שמערערים על החלטה בענין אזרחי.

20. על חילוט רכוש ועל רכוש שחולט לפי חוק זה, וכן על ייעוד קנסות שהוטלו על פיו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 36 עד 36 לפקודת הסמים המסוכנים; לענין סעיף זה, "קנסות" – לרבות עיצומים כספיים שהוטלו לפי חוק זה.

חילוט רכוש
בהליך אזרחי

החלת דינים
וייעוד קנסות

פרק ז': פטור מאחריות וסמכויות עזר

21. גילוי, אי גילוי או דיווח, בתום לב, לפי חוק זה, אין בהם הפרה של חובות סודיות ונאמנות או של חובה אחרת לפי כל דין או הסכם, ומי שעשה או שחדל כאמור, לא יישא באחריות פלילית או אזרחית בשל העשייה או בשל המחדל.
22. (א) סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969⁷, יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי חוק זה.
- (ב) לצורך אכיפת חוק זה יהיו לשוטרי ולפקיד מכס הסמכויות שלפי סעיפים 184 ו-185 לפקודת המכס [נוסח חדש]⁸, ולענין זה יראו רכוש החשוד שהוא קשור בעבירה לפי חוק זה, כטובין שייבואם או שייצואם אסור.
- (ג) לצורך אכיפת חוק זה תהיה לשוטרי סמכות החיפוש האמורה בסעיף 28(ב) לפקודת הסמים המסוכנים; על חיפוש לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 28(ה) ו-(ו) לאותה פקודה.

פרק ח': מאגר המידע, הרשות המוסמכת, העברת מידע ושמירתו

23. שר המשפטים יקים, במשרד המשפטים, מאגר מידע של הדיווחים שיתקבלו לפי חוק זה (להלן – מאגר המידע); השר יקבע כללים לניהול המאגר ולהבטחת המידע שבו.

דברי הסבר

החלת סמכויות כמוצע תאפשר לרשויות האכיפה, ללא צו של בית המשפט, לעצור חשודים ולחפש אצלם וכן לערוך חיפוש בכלי הובלה, במקרים שבהם היתה לפקיד מכס או לשוטרי סיבה סבירה לחשוד באדם שהוא נושא עמו רכוש הקשור לאחת העבירות לפי החוק המוצע.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להסמיך שוטרי, לצורך אכיפת החוק המוצע, בסמכויות החיפוש הנתונות לו לפי סעיף 28(ב) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

מתן סמכות חיפוש כמוצע תאפשר לרשויות האכיפה, לערוך חיפוש ללא צו של שופט, במטען ובטובין אחרים לפני הכנסתם לשרה תעופה, למנתח, למתקן תעופתי, לנמל, לתחנת גבול או לנקודת כניסה לישראל או יציאה ממנה, לפני העלתם לכלי טיס או שיט, אחרי הורדתם או בעת הימצאם שם – אם החיפוש דרוש לצורך קיום הוראות החוק המוצע.

23. מוצע להקים מאגר מידע במשרד המשפטים שינהל כיחידה עצמאית, ושאליו יגיעו הדיווחים השונים לפי החוק המוצע. מטרת הסעיף המוצע להגן בצורה מרבית על המידע שיהיה במאגר ועל פרטיותם של אלה שהמידע עליהם, זאת מפני שמטבע הדברים חלק גדול מהמידע שיגיע למאגר המידע יתייחס לפעילות בלבד לגיטימית.

21. מוצע כי אדם המקיים חובות גילוי, אי גילוי ודיווח המוטלות עליו לפי הוראות החוק המוצע, יהיה פטור מאחריות פלילית או אזרחית בשל הפרה של תובנות סודיות או נאמנות שהוא חב בהן לפי כל דין או הסכם.

מטרת הפטור המוצע לאפשר, בין היתר, למוסדות פיננסיים למלא את החובות המוטלות עליהם לפי החוק המוצע מבלי שיהיו חשופים לתביעות בעילה של הפרת חובות סודיות או נאמנות.

סעיף 22 לסעיף קטן (א)

מכיוון שבחוק המוצע מצויים שלושה סוגי חילוט (מנהלי, פלילי ואזרחי) מוצע להרחיב את סמכויות החיפוש הקבועות בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, גם לגבי חילוט שאינו אגב הליך פלילי.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להחיל את הסמכויות הנתונות לפי סעיפים 184 ו-185 לפקודת המכס [נוסח חדש], שהן סמכויות לענין מעצר חשודים ועריכת חיפוש אצלם ולענין חיפוש בכלי הובלה.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

24. (א) שר המשפטים יקים, במשרד המשפטים, רשות מוסמכת לענין מאגר המידע (בחוק זה – הרשות המוסמכת); בראש הרשות יעמוד מי שכשיר להתמנות לשופט מחוזי יהוא בעל הכישורים שיקבע השר.

(ב) הרשות המוסמכת תנהל את מאגר המידע, תחליט בדבר העברת המידע לגורם המוסמך לקבלו ותעבירו לגורם כאמור, הכל לשם יישום חוק זה.

(ג) לא יועסק עובד ברשות המוסמכת אלא אם כן הודיע המפקח הכללי של משטרת ישראל, או מי שהוסמך על ידו לכך, שאין מניעה להעסיקו מטעמים של בטחון הציבור.

(ד) הגישה למאגר המידע תהיה לבעלי תפקידים ברשות המוסמכת שקבע ראש הרשות המוסמכת בהסכמתו של המפקח הכללי של משטרת ישראל.

25. (א) על אף הוראות פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981⁹, לא תעביר הרשות המוסמכת מידע ממאגר המידע אלא לפי הוראות חוק זה ולרשויות כמפורט בו.

(ב) (1) לצורך ביצוע חוק זה רשאית הרשות המוסמכת להעביר למשטרת ישראל מידע מתוך מאגר המידע; העברת המידע תהיה על פי בקשה מנומקת, בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת השר לבטחון הפנים; בכללים ייקבעו, בין היתר, בעלי התפקידים במשטרת ישראל שיהיו רשאים לבקש ולקבל את המידע;

(2) משטרת ישראל רשאית לכלול בבקשה ובנימוקיה מידע המצוי בידה, לרבות מידע מן המרשם הפלילי, והרשות המוסמכת תהיה רשאית לעיין בו.

(ג) לצורך מניעה וחקירה של פעילות של ארגוני טרור או של פגיעה בבטחון המדינה, רשאית הרשות המוסמכת להעביר לשירות הבטחון הכללי מידע ממאגר המידע; העברת המידע תהיה על פי בקשה מנומקת, בהתאם לכללים שיקבע שר המשפטים בהסכמת ראש הממשלה; בכללים ייקבעו, בין היתר, בעלי התפקידים בשירות הבטחון הכללי שיהיו רשאים לבקש ולקבל את המידע; הוראות סעיף קטן (ב2) יחולו לענין בקשות לפי סעיף קטן זה, בשינויים המחוייבים.

דברי הסבר

סעיף 25 מוצע להגביל את העברת המידע ממאגר המידע לגורם חוץ בשתי דרכים: (1) מוצע שהמידע יועבר רק למשטרת ישראל או לשירות הבטחון הכללי; (2) מוצע שהמידע יועבר רק לשתי מטרות – האחת, שבשלה הוקם מאגר המידע, כדי להילחם בעבירות של הלבנת הון והשניה, כדי למנוע מעשי טרור או פגיעה בבטחון המדינה.

מוצע שהעברת המידע ממאגר המידע תהיה בעקבות בקשות מנומקות ממשטרת ישראל ומשירות הבטחון הכללי, שיוגשו על ידי בעלי תפקידים מסוימים שייקבעו לענין זה. מטרת הוראות אלה לצמצם את הגישה למידע שבמאגר המידע (סעיפים קטנים (ב) ו-ג).

מוצע לאפשר ערר ליועץ המשפטי לממשלה במקרה שראש הרשות המוסמכת מחליט שלא להעביר מידע ממאגר המידע כמבוקש (סעיף קטן (ד)).

במקרים שבהם יתעורר חשש ברשות המוסמכת, תוך כדי עיבוד המידע שבמאגר, לביצוע עבירה לפי

סעיף 24 מוצע שמאגר המידע ינוהל בידי רשות מוסמכת לענין זה שיקים שר המשפטים במשרדו. בראש הרשות המוסמכת יעמוד אדם הכשיר להיות שופט מחוזי ובעל כישורים מסוימים אשר יאפשרו לו לנהל את מאגר המידע כך שיובטח שימוש יעיל במאגר לצורך המלחמה בהלבנת הון ונגד טרור, וכך שתובטח הגנה מפני חשיפתו של המידע שבמאגר למטרות אחרות שלא לפי החוק המוצע.

בשל הרגישות של המידע שבמאגר ושל המידע המשטרתי והבטחוני שיועבר לרשות המוסמכת לפי הוראות סעיף 25 המוצע, מוצע לקבוע שעובדי הרשות יועסקו רק לאחר שגורמים במשטרת ישראל קבעו שאין מניעה מטעמים של בטחון הציבור להעסיקם. מאותה סיבה גם תהיה מוגבלת הגישה עצמה למאגר המידע לעובדים מסוימים של הרשות בלבד, כפי שיקבע ראש הרשות המוסמכת בהסכמתו של המפקח הכללי של משטרת ישראל.

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

(ד) (1) ההליטה הרשות המוסמכת שאין להעביר מידע כמבוקש, רשאי מבקש המידע לערור על החלטת הרשות בפני היועץ המשפטי לממשלה;

(2) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לקבל את הערר, לדחותו או להתנות את העברת המידע בתנאים שיקבע;

(3) לצורך גיבוש החלטתו בערר, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לעיין במידע שבמאגר המידע.

(ה) לצורך מניעת עבירות לפי חוק זה או הגנה על בטחון המדינה או על בטחון הציבור, רשאית הרשות המוסמכת, מיוזמתה, להעביר מידע ממאגר המידע למי שמוסמך לקבל מידע לפי חוק זה.

(ו) מידע שהועבר למשטרת ישראל או לשירות הבטחון הכללי לפי חוק זה, לא ייעשה בו שימוש אלא לשם ביצועו של חוק זה או לשם הגנה על בטחון המדינה או על בטחון הציבור; ואולם רשאים אלה, במסגרת תפקידיהם, לעשות בו שימוש לשם חקירת עבירות נוספות שלא לפי חוק זה ומניעתן, לשם גילוי עבריינים והעמדתם לדין, ולשם מניעה וחקירה של פעילות של ארגוני טרור או על פגיעה בבטחון המדינה, הכל בהתאם לכללים שייקבעו.

(ז) מידע שהתקבל לפי סעיף זה אין להעבירו, על אף האמור בכל דין, לרשות אחרת אלא לשם ביצועו של חוק זה או למטרות המפורטות בסעיף קטן (ו).

26. (א) הרשות המוסמכת רשאית לדרוש מרשות מס מידע הדרוש לה לצורך אכיפתו של חוק זה; שר האוצר, במסגרת סמכותו לפי הוראות הסודיות שבדיני המס, יבחן את הבקשה בהקדם האפשרי בנסיבות הענין, ומידע שהחליט למוסרו יימסר לרשות ללא דיחוי.

(ב) שר המשפטים ושר האוצר רשאים לקבוע בכללים הליכים לטיפול מזורז בבקשות לפי סעיף קטן (א).

(ג) בסעיף זה, "רשות מס" – כמשמעותה בחוק לתיקון דיני מסים (חילופי יריעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967¹⁰.

דברי הסבר

לכל גורם אחר, וזאת על אף הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, המאפשרות העברת מידע בין גורמים רשמיים; מאותה סיבה מוצע לאסור על משטרת ישראל ועל שירות הבטחון הכללי להעביר לגורם אחר מידע שקיבלו ממאגר המידע (סעיפים קטנים (א) ו-(ז)).

סעיף 26 כדי לאפשר הפעלה יעילה של מאגר המידע ומתן תשובה מהירה לבקשות הקשורות עם מטרות החוק המוצע, מוצע לקבוע ששר האוצר יטפל בצורה מיוחדת בבקשה מטעם הרשות המוסמכת לקבל מידע מרשות מס, המוגן לפי הוראות הסודיות שבדיני המס, ושאישור השר להעברת מידע כאמור יינתן בהקדם האפשרי, לפי הנסיבות.

החוק המוצע, לפעילות טרור או לפעילות נגד בטחון המדינה, מוצע להסמיך את הרשות להעביר מידע ממאגר המידע, מיוזמתה היא, למשטרת ישראל או לשירות הבטחון הכללי, לטיפולם המקצועי (סעיף קטן (ה)).

הסעיף המוצע חוזר ומציין שמידע שהועבר מהמאגר יש להשתמש בו רק לשם ביצוע הוראות החוק המוצע. עם זאת מוצע לאפשר למשטרת ישראל ולשירות הבטחון הכללי עשיית שימוש חוזר במידע למטרות הקשורות עם שלטון החוק ובטחון המדינה והציבור (סעיף קטן (ו)).

כדי להגן בצורה מרבית על המידע שבמאגר מוצע לאסור על העברת מידע ממאגר המידע לפי החוק המוצע

¹⁰ ס"ח התשכ"ז, עמ' 136.

פרק ט': הוראות שונות

27. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהתייעצות עם השר לבטחון הפנים, להתקין תקנות ולקבוע כללים בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות לשינוי התוספות הראשונה והשנייה.
- (ב) שר האוצר, בהתייעצות עם השר לבטחון הפנים, יקבע את דרכי הדיווח על פי סעיף 9.
- (ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לענין סדרי דין הנוגעים לחילוט כספים לפי סעיף 10 ולפי פרק ו', ולערער על הטלת עיצום כספי לפי פרק ה'.
- (ד) שר האוצר, לאחר התייעצות עם שר המשפטים והשר לבטחון הפנים, רשאי לשנות את התוספות השלישית והרביעית.
- (ה) תקנות וכללים לפי חוק זה יהיו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
28. הוראות סעיפים 3 ו-4 יחולו גם על רכוש שקשור בעכירה כהגדרתה בסעיף 2, שנעברה לפני תחילתו של חוק זה.
29. (א) תחילתם של פרק ג', ופרק ה' ככל שהוא נוגע לפרק ג', שישוה. חודשים מיום פרסומו של חוק זה.
- (ב) תחילתם של פרק ד' ופרק ה' ככל שהוא נוגע לפרק ד', במועד שיקבע השר לבטחון הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר ושר המשפטים, ובלבד שהמועד שיקבע לא יהיה מאוחר משישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

פרק י': תיקוני חקיקה

30. בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 –
- (1) בסעיף 31(6)(ב), במקום הרישה המסתיימת במילים "כרכוש שלו" יבוא "כל רכוש שנמצא בחזקתם, בשליטתם או בחשבונם של הנידון, של בן זוגו או של ילדיו שטרם מלאו להם 21 שנים, ייראה כרכוש של הנידון";

דברי הסבר

- סעיף 28** מוצע לקבוע שעבירות לפי סעיפים 3 ו-4 המוצעים, יכולות להתייחס להלבנת הון או לעשיית פעולה ברכוש אסור הקשור לעבירה כהגדרתה בסעיף 2 המוצע שנעברה בטרם כניסתו לתוקף של החוק המוצע.
- מאחר שהעבירות כאמור בסעיף 2 קיימות טרם כניסתו לתוקף של החוק המוצע, אין בהוראה המוצעת כדי לפגוע בכלל שבדיני העונשין לפיו דין עונשי פניו לעתיד.
- סעיף 29** לסעיף קטן (א)
- מאחר שהקמת מאגר המידע, הקמת הרשות המוסמכת, והכנת סדרי הדיווח השונים של הגופים הפיננסיים למאגר לפי סעיף 7 המוצע, דורשים התארגנות מיוחדת, מוצע לדחות את תחילתן של
- ההוראות המתייחסות לחובות הדיווח של גורמים אלה ולהטלת עיצום כספי בשל הפרתן, בשישה חודשים.
- לסעיף קטן (ב)**
- מוצע לקבוע הסדר גמיש יותר לענין כניסתן לתוקף של הוראות החוק המוצע לגבי הטלת חובות דיווח על אדם הנכנס לישראל או היוצא ממנה, ולגבי הטלת עיצום כספי בשל הפרתן, לפי הסעיף המוצע הוראות אלה ייכנסו לתוקף במועד שיקבע השר לבטחון הפנים ובלבד שלא יהיה מאוחר משישה חודשים מיום פרסומו של החוק.
- סעיף 30** מוצע לתקן הוראות שונות בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, לענין חילוט רכוש הקשור לעבירות סמים חמורות, כדי להתאים הוראות אלה להוראות המוצעות לענין זה בחוק המוצע.

- (2) בסעיף 36א(א), במקום פסקה (1) יבוא:
 "(1) רכוש שנעברה בו עבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה או שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך";
- (3) בסעיף 36 -
 (א) בסעיף קטן (א), אחרי "פרקליט מחוז" יבוא "או קצין משטרה", והסיפה החל במילים "לענין זה" - תימחק;
 (ב) בסעיף קטן (ב) המילה "המחוזי" - תימחק, ואחרי "פרקליט מחוז" יבוא "או קצין משטרה";
 (ג) בסעיף קטן (ד), במקום הרישה עד "בשופט אחר" יבוא "על החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתן לערער בפני ערכאה גבוהה יותר שתדון בערעור בשופט אחד";
 (ד) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:
 "(ו) בסעיף זה -
 "בית המשפט" - אם הוגשו כתב אישום או תובענה - בית המשפט שלפניו הוגשו;
 "בעל הכשרה משפטית" - מי שרשום, או שזכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין;
 "קצין משטרה" - כל אחד מאלה:
 (1) קצין משטרה באגף החקירות המחוזי במשטרת ישראל, בדרגת ניצב משנה ומעלה;
 (2) קצין משטרה בעל הכשרה משפטית, שהוא ראש יחידת תביעות במשטרת ישראל, הממונה על הטיפול בבקשות לפי סעיף זה";
- (4) בסעיף 36ב(ב), אחרי פסקה (4) יבוא:
 "(5) ביצוע תפקידי המשטרה לפי פקודה זו ולפי חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999, לרבות חילוט רכוש לפי שני חוקים אלה;
 (6) ביצוע תפקידי הרשות המוסמכת לפי חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999, וכן מימון מאגר המידע לפי החוק האמור."

דברי הסבר

כן מוצע לתקן את סעיף 36ב(ב) לפקודה, שענינו הקרן שהוקמה מכספי החילוט ומקנסות שהוטלו בשל עבירות לפי הפקודה, כדי לאפשר שימוש בכספים שבקרן גם לשם ביצוע תפקידי המשטרה לפי הפקודה ולפי החוק המוצע, לשם ביצוע תפקידי הרשות המוסמכת לפי החוק המוצע, ולשם מימון מאגר המידע שיוקם לפיו.

כן מוצע לתקן את הפקודה, לאור הניסיון שהצטבר בשנים האחרונות, ולאפשר הגשת בקשות לענין סעדים זמניים שונים שמטרתם להבטיח רכוש שלגביו מתבקש צו חילוט, גם לבית משפט שלום. בעקבות שינוי זה, מוצע גם להסמך קצין משטרה להגיש בקשה לענין האמור.

31. בחוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998¹¹, בתוספת השניה, אחרי פרט א יבוא:

"ב. עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, התשנ"ט-1999."

התוספת הראשונה

(סעיף 2)

פירוט עבירות

1. העבירות המפורטות להלן:
 - עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים, שאינן עבירות של שימוש עצמי בסם או החזקת סם לשימוש עצמי;
 - עבירות של סחר בלתי חוקי בנשק, לפי סעיף 144 לחוק העונשין;
 - עבירות הקשורות למעשי זנות לפי סעיפים 199, 201, 202, 204 ו-205 לחוק העונשין;
 - עבירות של מכירה והפצה של חומר תועבה לפי סעיף 214 לחוק העונשין;
 - עבירות הימורים, לפי סימן י"ב לפרק ח' של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות שוחד, לפי סימן ה' לפרק ט' של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות של פגיעה בחירות לפי סימן ז' לפרק י' של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות הקשורות ברכוש גנוב, לפי סימן ה' לפרק י"א של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות גניבת רכב, קבלת רכב או חלקים גנובים ומסחר ברכב או בחלקים גנובים, כאמור בסימן ה' לפרק י"א שבחלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות לפי סימן ו' לפרק י"א של חלק ב' לחוק העונשין, למעט עבירות לפי סעיפים 417 ו-432;
 - עבירות הונאה לפי סעיפים 439 ו-440 לחוק העונשין;
 - עבירות זיוף כספים, מטבעות ובולים, לפי סימנים א' עד ג' לפרק י"ב של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות לפי סעיפים 16 עד 19 לחוק ברטיסי חיוב, התשמ"ו-1986¹²;
 - עבירות לפי סעיף 47 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹³;
 - עבירות לפי סעיף 54 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹⁴;

דברי הסבר

הלבנת הון או עשיית פעולה אסורה ברכוש שנעשו מחוץ לישראל. התיקון המוצע יאפשר גם להוציא לפועל במדינה אחרת צו חילוט שהוציא בית משפט בישראל לפי החוק המוצע, לגבי רכוש שנמצא במדינה אחרת.

סעיף 31 מוצע לתקן את חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998, כדי לאפשר להוציא לפועל בישראל צווי חילוט שניתנו מחוץ לישראל, לגבי רכוש שנמצא בישראל, בשל עבירה של

¹¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 356.
¹² ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.
¹³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.
¹⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

- עבירות של הברחת טובין לפי סעיפים 211 ו-212 לפקודת המכס¹⁵ או לפי פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979¹⁶;
 - עבירות הקשורות להפרת זכויות יוצרים, פטנטים, מדרגים וסימני מסחר, לפי פקודת זכות יוצרים¹⁷, חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967¹⁸, פקודת פטנטים ומדרגים¹⁹, פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972²⁰ ופקודת סימני סחורות²¹;
 - עבירות לפי פקודת מניעת טרור²², לפי תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945²³ או לפי סימנים ב' עד ו' לפקד' של חלק ב' לחוק העונשין;
 - עבירות של הלבנת הון שמקורן באחת מהעבירות המפורטות בפרט זה;
 - קשר לעבור אחת העבירות המפורטות בפרט זה.
2. לענין עבירה שנעברה מחוץ למדינת ישראל - עבירה שלו היתה נעברת בישראל היתה מהווה עבירה לפי פרט 1.

התוספת השנייה

(סעיף 4)

סוגי רכוש

1. סוגי רכוש כמפורט להלן, ובלבד ששווי הרכוש הוא 120,000 שקלים חדשים או יותר, בין בפעולה אחת ברכוש ובין בכמה פעולות ברכוש המצטברות לסכום האמור בתוך תקופה של שלושה חודשים:

- (א) אבנים ומתכות יקרות;
 - (ב) חפצי אמנות;
 - (ג) כלי קודש ויודאיקה;
 - (ד) כלי תחבורה, לרבות כלי שיט וכלי טיס;
 - (ה) ניירות ערך;
 - (ו) נכסי דלא נייד;
 - (ז) עתיקות;
 - (ח) שטחים.
2. כספים, בהגדרתם בסעיף 9(ה) מעל לסכום של 400,000 שקלים חדשים, בין בפעולה אחת ברכוש ובין בכמה פעולות ברכוש המצטברות לסכום האמור בתוך תקופה של שלושה חודשים; ניתנו הכספים בתמורה לרכוש כאמור בפרט 1, יהול לגביהם הסייג בדבר שווי הרכוש לפי אותו פרט.
3. הסכומים הנקובים בתוספת זו יוצמדו אחת לשנה למדר המזכירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיטיקה.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.
¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625.
¹⁷ חוקי א"י, כרך א', עמ' 364.
¹⁸ ס"ח התשכ"ז, עמ' 148.
¹⁹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1053.
²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 26, עמ' 511.
²¹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 889.
²² ע"ר התש"ה, תוס' א', עמ' 73.
²³ ע"ר 1945, תוס' 2, עמ' 1055.

התוספת השלישית

(סעיף 7(ב))

גופים נוספים שחלים עליהם חובות לפי פרק ג'

1. חבר בורסה.
2. מנהל תיקים.
3. מבטח וסוכן ביטוח כהגדרתם בסעיף 1 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א-1981.
4. מנהל קרן כמשמעותו בסעיף 13 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994.
5. קופת גמל כמשמעותה לפי סעיף 47(א2) לפקודת מס הכנסה.

התוספת הרביעית

(סעיף 9(א))

סכומי כספים החייבים בדיווח

40,000 שקלים חדשים או יותר.

הסכום הנקוב בתוספת זו יוצמד, אחת בשנה, למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.